Dosarul nr. 3-3346/2024
2-24071929-12-3-02072024

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

18 octombrie 2024 mun. Chișinău

Judecătorul Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani), Cristina Panfil, specializat în materia contenciosului administrativ,

examinând, în procedură scrisă, cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea depusă de Asociația Obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului” împotriva Primarului comunei Ciorescu privind accesul la informație,

c o n s t a t ă:

Argumentele participanților la proces:

La data de 02 iulie 2024, Asociația Obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului” reprezentantă de Vasili Ciuperca a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Primarului comunei Ciorescu, solicitînd obligarea Primarului/Primăriei Ciorescu la furnizarea informației solicitată de Asociația Obștească prin cererea nr.500/2024 din 31.05.2024 și anume:

1. Să indice procedurile de achiziții publice, inclusiv și cele de valoare mică, desfășurate de Primăria comunei Ciorescu, în perioada 01.01.2020 - 31.12.2023, privind achiziționarea de servicii, bunuri și lucrări;

2. Să enumere operatorii economici desemnați câștigători, precum și sumele ofertelor prezentate de aceștia, în procedurile de achiziții publice desfășurate de Primăria comunei Ciorescu, în perioada de referință;

3. Să indice procedurile de achiziții publice desfășurate/efectuate de Primăria comunei Ciorescu, în perioada de referință, în care au fost depuse contestații de către operatorii economici și care este rezultatul examinării contestațiilor înaintate;

4. Să indice contractele de achiziții publice încheiate de Primăria comunei Ciorescu în perioada 01.01.2020 - 31.12.2023, privind achiziționarea de servicii, bunuri și lucrări, în care au fost încheiate acorduri de majorare a prețului contractului, cu indicarea sumelor majorate și temeiurile/motivele care au stat la baza majorării prețului pe fiecare contract în parte.

5. Link-urile la pagina web oficială a Primăriei comunei Ciorescu ce conțin următoarele informații:

a) rapoartele anuale privind activitatea autorității publice pentru ultimii 3 ani;

b) vizitele oficiale și deplasările de serviciu în străinătate ale personalului autorității publice, inclusiv costul și sursa de finanțare a cheltuielilor;

c) datele privind planificarea și executarea bugetelor de către autoritatea publică;

d) datele privind evenimentele publice organizate de autoritatea publică (ședințe, întâlniri, conferințe de presă, colegii etc.), precum și privind deciziile adoptate la aceste evenimente;

e) datele privind programele și proiectele, inclusiv de asistență tehnică/socială, al căror beneficiar sau executant este autoritatea publică (denumirea, scopurile și sarcinile de bază, beneficiarii și executorii principali de program, termenele și rezultatele de realizare scontate, volumul și sursele de finanțare).

În motivarea acțiunii a indicat că, la data de 31 mai 2024 A.O. „Juriștii pentru Drepturile Omului", conducându-se de prevederile legislației în materie de acces la informație, prin cererea nr. 500/2024, a solicitat Primarului/Primăriei comunei Ciorescu, să ofere/fumizeze informații de interes public.

Notează că, autoritatea pârâtă nu a soluționat/furnizat în termenul prevăzut de lege, informația solicitată de asociația reclamantă prin cererea nr. 500/2024 din 31.05.2024. Drept urmare, nesoluționarea în termen legal de către Primarul/Primăria comunei Ciorescu a cererii înaintate de asociația reclamantă, reprezintă - respingere a cererii, pe care o consideră drept ilegală, pe motiv că, conform prevederilor art. 6 din Legea privind accesul la informațiile de interes public, rezultă expres că "(7) Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la accesul la informațiile de interes public, în formele și condițiile prevăzute de lege. (2) Furnizorii de informații sunt obligați să asigure accesul la informațiile de interes public, în formele și condițiile prevăzute de lege ".

Menționează că, autoritatea pârâtă, prin neprezentarea în termenul prevăzut de lege a informației de interes public solicitate prin cererea nr. 500/2024 din 31.05.2024, a încălcat dreptul de acces la informație al Asociației obștești AO „Juriștii pentru Drepturile Omului".

În drept, întemeiază cererea de chemare în judecată pe prevederile art. 34 și 53 din Constituția Republicii Moldova; art. 10 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale; art. 6, 8, 13, 23 alin. (5), 25, 26 din Legea privind accesul la informațiile de interes public; art. 189 alin. (1), art. 206, alin. (1), art. 224, alin. (1), Codul administrativ.

La 23 august 2024, din partea pârâtului Primarul comunei Ciorescu a parvenit referința pe marginea acțiunii prin care solicită respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată.

În motivarea referinței a indicat că, la data de 07 iunie 2024 în adresa Primăriei comunei Ciorescu a parvenit o adresare, nesemnată, potrivit căreia s-a solicitat furnizarea informațiilor solicitate prin cererea de chemare în judecată.

Conform art. 13 alin. (1), (3) al Legii privind accesul la informațiile de interes public nr. 148 din 09.06.2023, orice persoană fizică sau juridică (în continuare - solicitant) are dreptul să solicite și să obțină informații de interes public în condițiile legii, prin înaintarea unei cereri de comunicare a informațiilor de interes public (în continuare - cerere).

Indică faptul că, prevederile Codului administrativ se aplică numai în măsura în care nu contravin prevederilor prezentei legi.

Notează că, conform art. 16 alin. (1), (4) al Legii privind accesul la informațiile de interes public nr. 148 din 09.06.2023, cererea conține următoarele elemente obligatorii:

a) numele și prenumele sau denumirea solicitantului;

b) adresa poștală a solicitantului, precum și adresa poștei electronice dacă se solicită răspuns pe această cale;

c) denumirea furnizorului de informații;

d) specificarea informației de interes public solicitate, cu detalii suficiente și concludente, care să permită identificarea acesteia de către furnizorul de informații.

Semnarea olografa sau electronică a cererii nu este obligatorie.

Totodată indică că conform art. 52 al Constituției Republicii Moldova, cetățenii au dreptul să se adreseze autorităților publice prin petiții formulate numai în numele semnatarilor.

Organizațiile legal constituite au dreptul să adreseze petiții exclusiv în numele colectivelor pe care le reprezintă.

Subliniază că, este cert faptul că oricare petiție, cerere adresată unei autorități publice urmează să fie semnată.

Notează că, potrivit pct. 41, 42, 43 ale Hotărârii Curții Constituționale pentru controlul constituționalității unor prevederi referitoare la examinarea petițiilor anonime (Sesizarea nr.l4a/2013), nr. 25 din 17.09.2013, „41. Curtea reține că din redacția articolului 52 din Constituție rezultă cu claritate că orice petiție urmează a fi semnată, iar petiționarii trebuie să fie identificabili. Analizând textual norma cuprinsă la articolul 52 alin.(l) din Constituție în corelație cu alte dispoziții constituționale care pun în sarcina legislativului reglementarea anumitor drepturi și libertăți (ex.: articolele 17, 25,45, 48, 50 etc.), Curtea observă că utilizarea adverbului "numai" indică o restricție și exclude posibilitatea examinării petițiilor anonime. Necesitatea semnării petiției rezultă și din faptul că, potrivit prevederilor legale, petițiile adresate de către cetățeni au scopul de a asigura protecția drepturilor și a intereselor lor legitime".

Conform art. 7 al Constituției Republicii Moldova, Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

În continuare a invocat prevederile articolelor 5, 10, 93, 195, 218, 219 și 224-225 din Codul administrative, precum și prevederile art.118 și 122 din Codul de procedură penală.

Prin urmare, în conformitate cu art. 224 alin. (1) lit. f) din Codul Administrativ, solicită respingerea cererii de chemare în judecată depuse de reclamanta A.O. "Juriștii pentru Depturile omului" către Primarul comunei Ciorescu, ca fiind neîntemeiată.

La data de 11 septembrie 2024, partea reclamantă prin intermediul reprezentantului avocatul Vasili Ciuperca a depus o explicație potrivit cărei a menționat că, după înaintarea prezentei acțiuni în instanța de judecată, și anume la data de 15 august 2024, autoritatea pârâtă (prin scrisoarea nr. 02/1-38-407) a furnizat parțial informația solicitată de A.O. „Juriștii pentru Drepturile Omului" prin cererea nr. 500/2024 din 31.05.2024. Drept motiv al prezentării răspunsului cu întârziere, autoritatea pârâtă a invocat „factorul uman" și anume, pretinsa absență de la serviciu a persoanei responsabile de executarea cererii privind accesul la informație.

Invocă că, prin scrisoarea enunțată, autoritatea pârâtă a furnizat parțial informațiile solicitate conform pct. 1-4 din cerere (cu excepția informațiilor privind procedurile de achiziții publice de valoare mică (pct. 1 din cerere) și cu excepția informațiilor privind

temeiurile/motivele care au stat la baza încheierii acordurilor de majorare a prețurilor pe fiecare contract de achiziție publică în parte (pct. 4 din cerere) - informații care nu se regăsesc în sursele indicate de autoritatea pârâtă: mtender.gov.md și tender.gov.md). De asemenea, prin scrisoarea nr. 02/1-38-407 din 15 august 2024, autoritatea pârâtă a furnizat/indicat mai multe link-uri relevante la pagina web oficială a autorității publice, însă care nu se referă la informațiile solicitate conform lit. a) - e) din cerere de acces la informație.

Drept urmare, autoritatea pârâtă a furnizat doar parțial și peste termenul prevăzut de lege, adică pe parcursul examinării cauzei în instanța judecătorească, informațiile solicitate de asociația reclamantă conform cererii nr. 500/2024 din 31.05.2024.

A subliniat că, în conformitate cu pct. 46 din Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 1 din 02.04.2007, Cu privire la examinarea cauzelor privind accesul la informații oficiale, este prevăzut expres că: faptul furnizării informației pe parcursul examinării cauzei nu va determina respingerea acțiunii ca neîntemeiată, deoarece acest fapt semnifică recunoașterea acțiunii de către pârât. Astfel, consideră că, în legătură cu faptul furnizării informației solicitate, coroborat cu celelalte probe care conduc spre concluzia temeiniciei cererii de chemare în judecată, instanța va dispune admiterea cererii, anularea actului contestat, va lua act că informația a fost deja furnizată și va dispune neexecutarea hotărârii judecătorești în această parte, va soluționa problema repartizării cheltuielilor de judecată conform art. 94 CPC, precum și chestiunea compensării prejudiciului material și moral cauzat prin nefurnizarea informației oficiale în termenul legal stabilit".

A mai menționat că, conform referinței la cererea de chemare în judecată, prezentată la 22 august 2024, autoritatea pârâtă deja și-a schimbat poziția, invocând faptul că cererea privind accesul la informație nr. 500/2024 din 31.05.2024 - nu a fost semnată și ca consecință, invocând mai multe prevederi legale conținute în Codul administrativ, care nu au nici o relevanță în raport cu obiectul de examinare din prezenta speță, solicită respingerea acțiunii înaintate ca fiind neîntemeiată.

Indică că, potrivit prevederilor art. 6 din Legea privind accesul la informațiile de interes public, rezultă expres că "(1) Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la accesul la informațiile de interes public, în formele si condițiile prevăzute de lese, (2) Furnizorii de informații sunt obligați să asigure accesul la informațiile de interes public, în formele si condițiile prevăzute de lese ".

În context face referire și la prevederile art. 34 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, este prevăzut expres că, Dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit". Iar, potrivit alin. (2) din același articol, rezultă că "Autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, sânt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice si asupra problemelor de interes personal", iar conform prevederilor conținute în art. 10 par. 1. din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului și Libertăților Fundamentale, rezultă expres că, orice persoană are dreptul la libertate de exprimare. Acest drept include libertatea de opinie și libertatea de a primi sau a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere".

Drept urmare a normelor legale enumerate supra, rezultă indubitabil că asociația reclamantă - are dreptul/libertatea de a solicita și obține informații/documente oficiale și/sau de interes public, iar autoritatea intimată, în calitate de deținător al informațiilor oficiale/de interes public solicitate, este obligată să le furnizeze în modul prevăzut de lege.

Subliniază că, autoritatea intimată prin răspunsul nr. 02/1-38-407 din 15.08.2024 - a furnizat parțial informațiile de interes public solicitate de asociația reclamantă, pe parcursul examinării cauzei în instanța de judecată, fapt care conform legislației și practicii judiciare în materie de acces la informațiile de interes public, reprezintă recunoașterea acțiunii și corespunzător, acțiunea urmează a fi admisă cu dispunerea neexecutării hotărârii judecătorești în partea în care informațiile au fost deja furnizate.

Indică inclusiv, în ce privește pretinsul motiv invocat în referință, precum că cererea de acces la informațiile de interes public nr. 500/2024 din 31.05.2024 - nu a fost semnată, menționează că acest motiv este unul neîntemeiat și inconsistent. La acest capitol menționează că, în conformitate cu prevederile conținute la art. 16 alin. (4) din Legea privind accesul la informațiile de interes public nr. 148/2023, este prevăzut expres că “Semnarea olografă sau electronică a cererii nu este obligatorie". Subliniază că această normă legală specială (care este în vigoare și care nu a fost declarată neconstituțională), stipulează în mod expres că - nu este obligatorie semnarea cererii prin care se solicită furnizarea informațiilor de interes public. Prin urmare, refuzul și/sau nefurnizarea informațiilor de interes public, în baza pretinsului motiv că cererea de acces la informație nu este semnată, reprezintă - un refuz neîntemeiat de a comunica informațiile de interes public (încălcare prevăzută la art. 28 lit. e) din Legea privind accesul la informațiile de interes public nr. 148/2023).

Argumentează cu referire la încălcarea de către Primarul/Primăria comunei Ciorescu a legislației privind accesul la informațiile de interes public că, în conformitate cu prevederile art. 10 alin. (1) lit. b) din Legea cu privire la accesul la informațiile de interes public, este prevăzut expres că “Pe paginile web oficiale ale autorităților publice, în funcție de specificul activității acestora, se publică, din oficiu, următoarele informații: e) raportul anual privind activitatea autorității publice; h) datele privind vizitele oficiale și deplasările de serviciu în străinătate ale personalului autorității publice, inclusiv costul și sursa de finanțare a cheltuielilor; k) datele privind planificarea și executarea bugetelor de către autoritatea publică; g) datele privind evenimentele publice organizate de autoritatea publică (ședințe, întâlniri, conferințe de presă, colegii etc.), precum și privind deciziile adoptate la aceste evenimente; j) datele privind programele și proiectele, inclusiv de asistență tehnică, al căror beneficiar sau executant este autoritatea publică (denumirea, scopurile și sarcinile de bază, beneficiarii și executorii principali de program, termenele și rezultatele de realizare scontate, volumul și sursele de finanțare), etc .

Notează că, prin cererea nr. 500/2024 din 31 mai 2024, asociația reclamantă a solicitat printre altele autorității pârâte, să furnizeze/indice link-ul relevant la pagina web oficială a autorității publice locale, unde pot fi găsite informațiile referitoare la: a) raportul anual privind activitatea autorității publice; b) datele privind vizitele oficiale și deplasările de serviciu în străinătate ale personalului autorității publice, inclusiv costul și sursa de finanțare a cheltuielilor;

c) datele privind planificarea și executarea bugetelor de către autoritatea publică; d) datele privind evenimentele publice organizate de autoritatea publică (ședințe, întâlniri, conferințe de presă, colegii etc.), precum și privind deciziile adoptate la aceste evenimente; e) datele privind programele și proiectele, inclusiv de asistență tehnică, al căror beneficiar sau executant este autoritatea publică (denumirea, scopurile și sarcinile de bază, beneficiarii și executorii principali de program, termenele și rezultatele de realizare scontate, volumul și sursele de finanțare). Subliniază că, respectivele informații nu au fost furnizate de autoritatea pârâtă și nici pe pagina web oficială a autorității publice locale (Primăria comunei Ciorescu) nu au fost găsite/identificate respectivele informații, fapt care ne îndreptățește să concluzionează că aceste informații nu au fost publicate de autoritatea pârâtă.

Drept urmare, menționează că potrivit art. 28 din Legea cu privire la accesul la informațiile de interes public, rezultă expres că „Constituie încălcări ale legislației privind accesul la informațiile de interes public, pasibile de sancțiune pecuniară, următoarele fapte: a) nepublicarea informațiilor de interes public prevăzute la art. 10; b) comunicarea incompletă a informațiilor de interes public: c) solicitarea unor plăți ilegale pentru comunicarea informațiilor de interes public; d) respingerea sau readresarea neîntemeiată a cererii; e) refuzul neîntemeiat de a comunica informațiile de interes public”.

Astfel indică că, este demonstrat cu certitudine faptul că autoritatea pârâtă, a încălcat prevederile legislației privind accesul la informațiile de interes public, prin nepublicarea informațiilor de interes public prevăzute la art. 10 din lege (link-ul relevant conform lit. a) - e) din cererea nr. 500/2024 din 31.05.2024), prin comunicarea incompletă a informațiilor de interes public solicitate (nu au fost furnizate informațiile privind procedurile de achiziții publice de valoare mică (pct. 1 din cerere) și informațiile privind temeiurile/motivele care au stat la baza încheierii acordurilor de majorare a prețurilor pe fiecare contract de achiziție publică în parte (pct. 4 din cerere), precum și prin refuzul neîntemeiat de a comunica informațiile de interes public (motivul invocat în referință).

Accentuează că, în conformitate cu prevederile art. 29 alin. (1) din Legea cu privire la accesul la informațiile de interes public, este prevăzut imperativ că „Pentru încălcările prevăzute la art. 28, instanța de judecată aplică furnizorului de informații o sancțiune pecuniară sub formă de amendă”. Iar, potrivit alin. (4) din același articol, rezultă expres că „instanța de judecată aplică furnizorului de informații:

a) pentru încălcarea prevăzută la art. 28 lit. a) - amendă de la 5 la 60 de unități convenționale;

b) pentru încălcările prevăzute la art. 28 lit. b)-d) - amendă de la 10 la 100 de unități convenționale;

c) pentru încălcarea prevăzută la art.28 lit. e) - amendă de la 20 la 200 de unităti conventionale".

Consideră necesar atragerea la răspundere juridică a Primarului/Primăriei comunei Ciorescu în conformitate cu prevederile legale enumerate mai sus, pentru încălcarea legislației

privind accesul la informațiile de interes public, la examinarea cererii înaintate de AO „Juriștii pentru Drepturile Omului” privind accesul la informație nr. 500/2024 din 31 mai 2024.

În cele din urmă, solicită admiterea integrală a acțiunii conform solicitărilor înaintate.

Mai mult, la 11 septembrie 2024, partea reclamantă printr-o cerere a solicitat compensarea cheltuielilor de judecată din contul pârâtului în ordinea prevederilor art. 96 din Codul de procedură civilă, în mărime de 7080 lei pentru acordarea serviciilor de asistență juridică și 200 lei achitați efectiv pentru taxa de timbru.

Aprecierea judecătorului.

Examinând acțiunea, referința depusă și actele anexate, stabilind, inclusiv din oficiu, starea de fapt și de drept, judecătorul consideră că acțiunea este admisibilă, dar neîntemeiată, din următoarele considerente.

Admisibilitatea acțiunii:

Conform art. 2 alin. (1) din Codul administrativ, prevederile prezentului cod determină statutul juridic al participanţilor la raporturile administrative, atribuţiile autorităţilor publice administrative şi ale instanţelor de judecată competente pentru examinarea litigiilor de contencios administrativ, drepturile şi obligaţiile participanţilor în procedura administrativă şi cea de contencios administrativ.

Potrivit art. 3 din Codul administrativ, Legislaţia administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activităţii administrative şi a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor şi a libertăţilor prevăzute de lege ale persoanelor fizice şi juridice, ţinându-se cont de interesul public şi de regulile statului de drept. Conform art. 18 din Codul administrativ, interesul public vizează ordinea de drept, democraţia, garantarea drepturilor şi a libertăţilor persoanelor, precum şi obligaţiile acestora, satisfacerea necesităţilor sociale, realizarea competenţelor autorităţilor publice, funcţionarea lor legală şi în bune condiţii.

Totodată, conform art. 22 alin. (1) din Codul administrativ, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor. Conform art. 93 alin. (1) din Codul administrativ, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia.

În sensul art. 20 și art. 189 alin. (1) din Codul administrativ, orice persoană poate înainta o acțiune în contencios administrativ, dacă revendică încălcarea prin activitatea administrativă a unei autorități publice a unui drept legitim sau a unei libertăți stabilită prin lege. Cu privire la acțiunea în contencios administrativ decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform Codului administrativ.

Conform art. 5 din Codul administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Prin prisma art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Potrivit art. 11 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ prevede că, actul administrativ individual defavorabil este actul care impune destinatarilor lor obligaţii, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Astfel, prin urmare, este de menționat că, la data de 31 mai 2024 A.O. „Juriștii pentru Drepturile Omului", conducându-se de prevederile legislației în materie de acces la informație, prin cererea nr. 500/2024, a solicitat Primarului/Primăriei Comunei Ciorescu, să ofere/furnizeze informații de interes public. Constatând că nu a revendicat un răspuns la solicitarea indicată, considerând a fi încălcate prevederile art. 13, 23 și 25 din Legea privind accesul la informațiile de interes public, a înaintat o cerere de chemare în judecată la data de 02 iulie 2024.

Instanța de judecată reține că, admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ este condiționată inter alia de revendicarea de către reclamant a încălcării unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice.

Potrivit art. 17 din Codul administrativ, prevede că, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art. 39 din Codul administrativ, controlul judecătoresc al activității administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit. Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Astfel, instanța menționează că la art. 17 se dă noțiunea dreptului vătămat, în sens material, iar noțiunea "revendică încălcarea" din dispozițiile normelor art. 189 și art. 207 alin. (1) lit. e) Cod administrativ, relevă un aspect procesual și se referă la dreptul reclamantului de a înainta acțiunea în contencios administrativ.

Noțiunea „revendică încălcarea" nu echivalează cu noțiunea „vătămarea dreptului". "Revendicarea încălcării" justifică dreptul reclamantului în sens procesual de a înainta acțiunea în contencios administrativ, iar „vătămarea dreptului" se dovedește prin probațiune, fiind o problemă de fond.

Astfel, constatarea vătămării dreptului de fiecare dată trebuie să fie un element de fond, altfel, acțiunea trebuie examinată în fond de către instanța competentă pentru a nu îngrădi accesul la justiție (art. 6 CEDO, 20 Constituția RM, art. 39 CA).

Este de notat că, partea reclamantă (solicitantul) revendică informații care se pretind că nu au fost oferite de partea pârâtă (furnizorul), prin urmare pretențiile respective sunt susceptibile controlului judecătoresc în ordinea contenciosului administrativ în lumina prevederilor art. 39, 189 și art. 206 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ.

Ținând cont de obiectul acțiunii și având în vedere prevederile art. 191 alin. (1) din Codul administrativ, examinarea prezentei cauze ține de competența Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, or obiectul acesteia nu se regăsește în excepțiile de la alin. (2) și (3) a art. 191 din Codul administrativ.

Prin urmare, acțiunea în contencios administrativ a fost înaintată de reclamant cu respectarea competenței jurisdicționale.

În continuare, art. 25 din Legea privind accesul la informațiile de interes public prevede că orice persoană care revendică dreptul de acces la informațiile de interes public poate contesta în instanța de judecată orice acțiune sau inacțiune a furnizorilor de informații prin care s-au încălcat prevederile prezentei legi. Contestarea acțiunilor sau inacțiunilor furnizorilor de informații se realizează prin depunerea unei acțiuni în contencios administrativ, care se înaintează și se examinează în conformitate cu prevederile Codului administrativ, fără respectarea procedurii prealabile, cu excepțiile și completările stabilite de prezenta lege. În partea ce ține de procedura contenciosului administrativ, toți furnizorii de informații sunt asimilați autorităților publice. Acțiunea în contencios administrativ se înaintează în decurs de 30 de zile de la data comunicării răspunsului furnizorului de informații. Dacă furnizorul de informații nu soluționează cererea în termenul prevăzut la art. 19, acțiunea în contencios administrativ poate fi înaintată în decursul unui an de la data expirării termenului.

Litigiul dedus judecății este exceptat de la obligativitatea tranșării prejudiciare în conformitate cu art. 25 alin. (2) din Legea privind accesul la informațiile de interes public combinat cu art. 163 lit. c) din Codul administrativ.

Corelând momentul depunerii cererii la furnizorul de informații și anume – 31 mai 2024, cu momentul înaintării de către solicitantul de informații a acțiunii în judecată – 02 iulie 2024, se atestă întrunirea termenului legal de valorificare a acțiunii, or este evident faptul depunerii cererii de chemare în judecată în termenul de când eventual era necesar a fi primit răspunsul cu încadrarea în termenul de 30 de zile pentru revendicarea dreptului la acțiune.

Ab inition, din raționamentele expuse supra, judecătorul constată cu certitudine că partea reclamantă a respectat rigorile de admisibilitate a prezentei acțiuni prevăzute la art. 207 din Codul administrativ.

Aferent temeiniciei acțiunii.

La caz, din materialele dosarului administrativ, judecătorul reține următoarea stare de fapt, și anume la data de 31 mai 2024, A.O. „Juriștii pentru Drepturile Omului”, conducându-se de prevederile legislației în materie de acces la informație, prin cererea nr. 500/2024, a solicitat Primarului/Primăriei Comunei Ciorescu, să ofere/furnizeze informații de interes public, după cum urmează:

1. Indicați procedurile de achiziții publice, inclusiv și cele de valoare mică, desfășurate de Primăria comunei Ciorescu, în perioada 01.01.2020 - 31.12.2023, privind achiziționarea de servicii, bunuri și lucrări;
2. Enumerați operatorii economici desemnați câștigători, precum și sumele ofertelor prezentate de aceștia, în procedurile de achiziții publice desfășurate de Primăria comunei

Ciorescu, în perioada de referință;

3. Indicați procedurile de achiziții publice desfășurate/efectuate de Primăria comunei Ciorescu, în perioada de referință, în care au fost depuse contestații de către operatorii economici și care este rezultatul examinării contestațiilor înaintate;
4. Indicați contractele de achiziții publice încheiate de Primăria comunei Ciorescu în perioada 01.01.2020 — 31.12.2023, privind achiziționarea de servicii, bunuri și lucrări, în care au fost încheiate acorduri de majorare a prețului contractului, cu indicarea sumelor majorate și temeiurile/motivele care au stat la baza majorării prețului pe fiecare contract în parte.

Totodată, prin aceiași cerere s-a solicitat autorității pârâte, să furnizeze/indice link-urile relevante la pagina web oficială a autorității publice, unde pot fi găsite informații referitoare la:

a) rapoartele anuale privind activitatea autorității publice pentru ultimii 3 ani;

b) vizitele oficiale și deplasările de serviciu în străinătate ale personalului autorității publice, inclusiv costul și sursa de finanțare a cheltuielilor;

c) datele privind planificarea și executarea bugetelor de către autoritatea publică;

d) datele privind evenimentele publice organizate de autoritatea publică (ședințe, întâlniri, conferințe de presă, colegii etc.), precum și privind deciziile adoptate la aceste evenimente;

e) datele privind programele și proiectele, inclusiv de asistență tehnică/socială, al căror beneficiar sau executant este autoritatea publică (denumirea, scopurile și sarcinile de bază, beneficiarii și executorii principali de program, termenele și rezultatele de realizare scontate, volumul și sursele de finanțare).

Solicitarea dată a fost recepționată de către furnizorul informației la caz Primarul comunei Ciorescu la data de 06 iunie 2024 (f.d. 9-12).

La data de 02 iulie 2024, A.O. „Juriștii pentru Drepturile Omului” a înaintat în instanța judecătorească competentă în examinarea cauzelor de contencios administrativ, acțiune împotriva Primarului/Primăriei comunei Ciorescu privind apărarea dreptului de acces la informație. (f.d. 5-8)

Ulterior, la data de 15 august 2024, autoritatea pârâtă (prin scrisoarea nr. 02/1-38-407) a furnizat parțial informația solicitată de A.O. „Juriștii pentru Drepturile Omului” prin cererea nr. 500/2024 din 31.05.2024. (f.d. 27)

Controlul judecătoresc al legalității actelor administrative, presupune apărarea drepturilor și intereselor legitime ale cetățenilor, împotriva abuzurilor administrației publice, în condițiile legii codului administrativ. Acest control se înfăptuiește de către instanțele de judecată conform Legii privind organizarea judecătorească. Pentru realizarea controlului judecătoresc se impune respectarea prevederilor legale de competență jurisdicțională. Pornind de la scopul primordial al instituției contenciosului administrativ care este stabilit de legiuitor și care presupune contracararea abuzurilor şi exceselor de putere ale autorităților publice, apărarea drepturilor persoanei în spiritul legii, ordonarea activităţii autorităţilor publice, asigurarea ordinii de drept.

Conform art. 6 din Codul administrativ, procedura administrativă este activitatea autorităților publice cu efect în exterior, îndreptată spre examinarea condițiilor, pregătirea și emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condițiilor, pregătirea și încheierea

unui contract administrativ sau examinarea condițiilor, pregătirea și întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică. Emiterea unui act administrativ individual, încheierea unui contract administrativ sau întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică sunt părți ale procedurii administrative.

În corespundere cu art. 9 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, prin petiţie, în sensul prezentului cod, se înţelege orice cerere, sesizare sau propunere adresată unei autorităţi publice de către o persoană fizică sau juridică. Prin cerere se solicită emiterea unui act administrativ individual sau efectuarea unei operaţiuni administrative.

Conform art. 14 din Codul administrativ, actul real este activitatea administrativă de drept public care nu are drept scop o reglementare concretă sau abstractă, ci un rezultat real.

Sunt acte reale, în special, informaţiile, avertizările sau recomandările autorităţilor publice şi acţiunile întreprinse de acestea.

În măsura în care prevederile prezentului cod nu conţin reglementări imperative, în privinţa actelor reale se aplică corespunzător dispoziţiile referitoare la actele administrative individuale, dacă acest lucru nu este exclus în baza diferenţelor dintre actul administrativ individual şi actul real.

Potrivit art. 93 din Codul administrativ, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

În accepțiunea art. 96 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, notificările şi comunicările către participanţii la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă şi eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării şi acceptată de participantul la procedură.

Autorităţile publice trebuie să se asigure că participanţii la procedură indică, în cadrul procedurii, o modalitate principală de comunicare, precum şi modalităţi alternative.

În temeiul art. 137 din Codul administrativ, în exercitarea dreptului discreţionar atribuit, autorităţile publice trebuie să acţioneze cu bună-credinţă în limitele legal stabilite şi cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul.

Este esential că dacă autoritatea publică poate decide discreţionar şi doar una din mai multe consecinţe juridice este legală, atunci dreptul discreţionar al autorităţii publice se reduce la alegerea consecinţei juridice/soluţiei legale. Stările de fapt identice în esenţă se tratează identic. O tratare neidentică a două stări de fapt identice se admite numai dacă există un motiv obiectiv.

Dacă într-un caz autoritatea publică şi-a exercitat dreptul discreţionar într-un anumit mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să îşi exercite dreptul discreţionar în acelaşi mod. Această regulă nu se aplică dacă autoritatea publică intenţionează să îşi schimbe în viitor practica de exercitare a dreptului discreţionar în cazuri similare.

În aceeași ordine de idei, conform art. 189 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei

autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ. O acţiune în contencios administrativ poate fi înaintată şi atunci când autoritatea publică nu a soluţionat în termen legal o cerere. Iar, în temeiul art. 219 din Codul administrativ, instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi. Instanţa de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greşelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete şi pentru depunerea tuturor declaraţiilor necesare constatării şi aprecierii stării de fapt. Instanţa de judecată indică asupra aspectelor de fapt şi de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanţii la proces. Instanţa de judecată nu are dreptul să depăşească limitele pretenţiilor din acţiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanţii la proces.

Instanţa de judecată poate avea o discuţie juridică cu participanţii la proces sau poate da în scris indicaţii cu privire la situaţia de drept a cauzei examinate.

În conformitate cu art. 225 din Codul administrativ, instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

La fel este de menționat că, conform art. 34 din Constituția Republicii Moldova, dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit. Autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal.

În conformitate cu art. 4 din Legea privind accesul la informațiile de interes public, în sensul prezentei legi, informaţii de interes public sunt toate informaţiile deţinute de furnizorii de informaţii, indiferent de suportul de stocare (pe hârtie, în formă electronică sau în orice alt format).

Potrivit prevederilor art. 5 din actul normativ enunțat, furnizorii de informaţii sunt: a) autorităţile publice; b) instituţiile publice; c) întreprinderile de stat şi întreprinderile municipale; d) persoanele juridice de drept privat controlate de furnizorii de informaţii prevăzuţi la lit. a)–c), în conformitate cu art. 203 alin. (3)–(7) din Codul civil nr.1107/2002; e) persoanele juridice de drept privat care prestează servicii publice, servicii publice de gospodărie comunală sau servicii de decontare; f) întreprinderile energetice care desfăşoară activităţi în domeniul gazelor naturale, al energiei electrice sau al energiei termice; g) asociaţiile profesionale şi organele de autoadministrare, constituite prin lege, ale profesiilor din sectorul justiţiei; h) partidele politice. În acord cu art. 6 din Legea privind accesul la informațiile de interes public, orice persoană fizică sau juridică are dreptul la accesul la informaţiile de interes public, în formele şi condiţiile prevăzute de lege. Furnizorii de informaţii sunt obligaţi să asigure accesul la informaţiile de interes public, în formele şi condiţiile prevăzute de lege.

În concordanță cu art. 13 din Legea privind accesul la informațiile de interes public, orice

persoană fizică sau juridică are dreptul să solicite şi să obţină informaţii de interes public în condiţiile legii, prin înaintarea unei cereri de comunicare a informaţiilor de interes public. Furnizorii de informaţii sunt obligaţi să comunice informaţiile de interes public solicitate, în condiţiile legii. Prevederile Codului administrativ se aplică numai în măsura în care nu contravin prevederilor prezentei legi.

Conform art. 19 din Legea enunțată, informaţiile de interes public se comunică solicitantului din momentul în care sunt disponibile pentru a fi comunicate, dar nu mai târziu de 10 zile de la data înregistrării cererii. Termenul stabilit la alin. (1) poate fi prelungit cu cel mult 7 zile în cazul în care cererea este complexă sau se solicită un volum mare de informaţii, care necesită timp suplimentar pentru prelucrare. Prelungirea are efect doar dacă solicitantul este informat despre aceasta în scris, în interiorul termenului prevăzut la alin. (1) şi cu indicarea motivelor prelungirii.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea menționată, comunicarea informaţiilor de interes public este refuzată, integral sau parţial, dacă informaţiile solicitate constituie informaţii cu accesibilitate limitată conform art. 8.

Prevederile art. 28-29 din Legea privind accesul la informațiile de interes public, stipulează că constituie încălcări ale legislaţiei privind accesul la informaţiile de interes public, pasibile de sancţiune pecuniară, următoarele fapte: a) nepublicarea informaţiilor de interes public prevăzute la art.10; b) comunicarea incompletă a informaţiilor de interes public; c) solicitarea unor plăţi ilegale pentru comunicarea informaţiilor de interes public; d) respingerea sau readresarea neîntemeiată a cererii; e) refuzul neîntemeiat de a comunica informaţiile de interes public.

Pentru încălcările prevăzute la art. 28, instanţa de judecată aplică furnizorului de informaţii o sancţiune pecuniară sub formă de amendă. Amenda se stabileşte în unităţi convenţionale. O unitate convenţională constituie 50 de lei. La aplicarea amenzii se ţine cont de:

a) gravitatea şi durata încălcării constatate;

b) consecinţele încălcării constatate pentru reclamant;

c) alte circumstanţe relevante.

Instanţa de judecată aplică furnizorului de informaţii:

a) pentru încălcarea prevăzută la art. 28 lit. a) – amendă de la 5 la 60 de unităţi convenţionale;

b) pentru încălcările prevăzute la art. 28 lit. b)–d) – amendă de la 10 la 100 de unităţi convenţionale;

c) pentru încălcarea prevăzută la art. 28 lit. e) – amendă de la 20 la 200 de unităţi convenţionale.

Amenda se încasează din contul furnizorului de informaţii şi se virează în bugetul de stat. Amenda se execută potrivit prevederilor Codului administrativ.

În conformitate cu Hotărârea Curții Constituționale a Republicii Moldova privind interpretarea art. 34 din Constituție, dreptul de acces la informațiile de interes public are dublă natură, implicând atât dreptul de a solicita, cât și dreptul de a primi informații. Judecătorul remarcă faptul că, accesul la informaţiile oficiale constituie un drept fundamental al persoanei de

a fi informat, o modalitate de control asupra activităţii autorităţilor/instituţiilor publice, de stimulare a formării opiniilor şi participării active a populaţiei la procesul de luare a deciziilor în spirit democratic. Dreptul de acces la informațiile publice este garantat pentru toate persoanele fizice și juridice, fără nicio formă de discriminare bazată, de exemplu, pe cetățenie, reședință sau natură juridică.

Din perspectiva Legii privind accesul la informațiile de interes public, este important ca răspunsul să fie interconectat direct cu întrebarea, iar informația solicitată să fie comunicată necondiționat și în termen. De asemenea, obiectul cererii de furnizare a informațiilor trebuie să fie cert, concret și individualizat, nicidecum dedus sau presupus ori general.

La caz, partea reclamantă insistă pe furnizarea informație cu privire la procedurile de achiziții publice, inclusiv și cele de valoare mică, desfășurate de Primăria comunei Ciorescu, în perioada 01.01.2020 - 31.12.2023, operatorii economici desemnați câștigători, precum și sumele ofertelor prezentate de aceștia, procedurile de achiziții publice desfășurate/efectuate de Primăria comunei Ciorescu, precum și informații cu privire la contractele de achiziții publice încheiate de Primăria comunei Ciorescu în perioada 01.01.2020 - 31.12.2023.

Judecătorul observă că partea reclamantă Asociația Obștească ”Juriștii pentru Drepturile omului” este solicitant al informației care este cu caracter general de interes public, nu implicit ce o vizează. Or, informația solicitată este de ordin general supusă publicității, care poate fi accesată de către orice persoană.

Art. 2 alin. (2) din Legea privind accesul la informațiile de interes public prevede că, prezenta lege nu aduce atingere reglementărilor speciale privind accesul la informaţiile de interes public, care se conţin în alte legi.

Respectiv, are dreptul la informarea și consultarea privind situația economică și funcțională a Primăriei comunei Ciorescu, mai mult această informație este una deschisă publicului larg prin prisma principiului transparenței.

Astfel la caz, judecătorul constată că informația a fost prezentată de către partea pârâtă în limita legii speciale, într-o manieră explicită toate detaliile ce interesează solicitantul. Prin urmare, pârâtului nu-i poate fi imputată încălcarea dreptului de acces la informație.

Totodată, informațiile se prezintă solicitantului în forma intangibilă deținută de către furnizor, fără a le corela, analiza, tălmăci, contrapune etc, astfel încât concluziile le face solicitantul în baza informațiilor furnizate. Nu intră în sarcina furnizorului de informație obligația de a tălmăci conținutul informației, de a aprecia corectitudinea informației sau de a oferi răspuns la întrebările solicitantului care sunt cunoscute acestuia.

Cu referire la termenul de examinare a cererii, mai mare de 10 zile de la data înregistrării cererii, în temeiul art. 19 din Legea nr. 148, se constată caracterul plauzibil al argumentelor pârâtului, care a comunicat că termenul de furnizare a informației a fost prelungit, fiind invocat motivul neinformării, factorul uman de către partea pârâtă.

Totodată, depășirea termenului de examinare a cererii nu constituie în sine temei de a considera că este întemeiat a constata încălcare în privința Asociației Obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului”, în raport cu circumstanțele în care solicitantul de informație a primit răspuns

și i s-a explicat procedura de punere la dispoziție a informației deținute, și care confirmă că nu există un viciu fundamental care să ducă la nulitatea activității desfășurate în cadrul procedurii de examinare a cererii.

Conform art. 224 alin. (1) lit. f) din Codul administrativ, examinând acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: respinge acţiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condiţiile de adoptare a unei hotărîri prevăzute la lit. a)–e).

În lumina celor menționate, judecătorul conchide că, acțiunea înaintată de Asociația Obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului” împotriva Primarului comunei Ciorescu ce vizează încălcarea dreptului de acces la informația de interes public este neîntemeiată, pe cale de consecință pretențiile subsecvente solicitate urmează a fi respinse.

În conformitate cu prevederile art. 26 din Legea privind accesul la informațiile de interes public și art. art. 219, 224, 229 din Codul administrativ, judecătorul

H o t ă r ă ș t e:

Se respinge acțiunea în contencios administrativ înaintată de Asociația Obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului” împotriva Primarului comunei Ciorescu privind obligarea furnizării informației solicitate prin cererea nr. 500/2024 din 31.05.2024, ca neîntemeiată.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani. Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani.

Judecătorul **Cristina Panfil**
Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani)